

Parròquia	Canillo
Tipus de bé:	Mina
Estil	Altres
Datació	Segles XVII-XIX
Secció a l'inventari general	Primera, béns d'interès cultural
Classificació	Zona arqueològica
Data protecció	2003-07-16

Descripció Aquestes mines situades en alta muntanya només eren accessibles fàcilment durant l'estiu, fet que condicionava fortament la durada de les campanyes programades pels mestres miners. Al principi del segle XVII, els primers treballs eren a cel obert i s'han descobert indicis d'extracció i prospecció en una zona àmplia que s'estén des dels Terragalls (Canillo) fins a Sorteny (Ordino). Els treballs en galeria es mencionen en la documentació a partir de principi del segle XVIII i es van fer a la part superior del jaciment de Ransol situat a la zona dels clots d'Embolcat. La primera implantació, que correspon a la part superior del filó, fou feta a una altura de 2.730 metres. Posteriorment, al llarg dels tres segles d'explotació, les bocanes s'esglaonaren seguint la veta fins a un petit pla situat prop de 250 metres més baix que el coll. Els miners que treballaven en les galeries provenien de la zona de Rancié, al Vic de Sòs (Arieja). Aquests obrers van ser els principals proveïdors de mena per a les fargues situades al llarg del Valira del Nord (Puntal, Serrat, Vilaró, Areny i Rossell) i del Valira d'Orient (Aldosa, Envalira, Ransol, Picart).

El moment de màxima ocupació de la Collada correspon a la segona meitat del segle XVIII, quan un mínim de vuit companyies de miners obraven alhora per alimentar les cinc fargues que transformaven el mineral de Ransol. En el segle XIX, només van quedar tres fargues actives (Areny, Serrat, Picart i, posteriorment, Areny, Rossell i Picart), però les millores en la tècnica de producció del ferro implicaven un increment de la quantitat de mena transformada diàriament per cada fàbrica. Conseqüentment, tot i que havia minvat la quantitat de companyies que obraven a la Collada, la producció de les mines havia augmentat i va assolir els nivells més alts a mitjan segle XIX. Finalment, l'activitat d'aquestes mines desaparegué l'any 1876 quan van tancar les dues darreres fargues de les Valls (Areny i Rossell).